

Administrativa avdelningen

Säkerhetsprövningar – nya regler SOU 2024:88

Stockholms tingsrätt, som har granskat den remitterade utredningen utifrån de intressen som tingsrätten har att bevaka, lämnar nedanstående synpunkter på de förslag som lämnats i promemorian.

På ett övergripande plan har tingsrätten ingen erinran mot förslagen i betänkandet, men konstaterar att ett antal frågor som behöver åtgärdas ligger utanför utredningens uppdrag. Det som främst åsyftas är att lagstiftningen har kommit att användas för att genomföra allmänna bakgrundskontroller vid anställningar samt att att varje befattning- och inte person – ska provas separat är ineffektivt och byråkratiskt. I övrigt lämnar tingsrätten följande synpunkter.

Vad en grundutredning normalt ska omfatta lagregleras

Stockholms tingsrätt anser att det är bra med förtydligande av de områden som ska omfattas av grundutredningen. För att nå en mer likformig och säker bedömning bör dock regleringen kompletteras med en vägledning för verksamhetsutövaren avseende hur den samlade bedömningen bör hanteras mer i detalj.

Möjlighet att överklaga ett säkerhetsprövningsbeslut

Stockholms tingsrätt anser att det är angeläget att möjligheten för den enskilde att begära överprövning centraliseras och instämmer i utredningens uppfattning att det inte torde vara en framkomlig väg att besluten överklagas till allmän förvaltningsdomstol, eller för den delen till allmän domstol. Med den utgångspunkten torde inrättandet av en särskild nämnd vara en ändamålsenlig lösning, men som utredningen framhåller behöver den frågan utredas vidare.

Möjlighet att stänga av statliga anställda som inte längre godkänns vid en säkerhetsprövning

Tingsrätten ser behovet av en lagreglerad möjlighet att stänga av en anställd som inte längre godkänns vid säkerhetsprövning. Eftersom detta är en för den enskilde mycket ingripande åtgärd bör det enligt tingsrättens mening övervägas om en borte tidsgräns borde införas eller i vart fall en koppling till att ett ärende om skiljande från anställningen har inletts.

I den mån ett sådant beslut om avstängning ska omfattas av möjligheten till interimistisk domstolsprövning, jfr förslaget i promemorian Fi 2024/00814, bör man i den fortsatta beredningen överväga hur en sådan prövning ska samordnas med möjligheten att överklaga beslutet om säkerhetsprövning i

sak. En ordning där frågeställningar om säkerhetsskydd "bakvägen" behöver bedömas av ett stort antal domstolar vore olycklig.

I handläggningen av detta yttrande har lagmannen Göran Lundahl, administrativa direktören Fredrik Wallin och säkerhetschefen Patric Persson deltagit.

Göran Lundahl

Lagman

Fredrik Wallin

Administrativ direktör